

Αριθμ. Πρωτ. 244

† Β Α Ρ Θ Ο Λ Ο Μ Α Ι Ο Σ
ΕΛΕΩΙ ΘΕΟΥ ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟΣ
ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΩΣ - ΝΕΑΣ ΡΩΜΗΣ
ΚΑΙ ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΣ ΠΑΤΡΙΑΡΧΗΣ
ΠΑΝΤΙ ΤΩΙ ΠΛΗΡΩΜΑΤΙ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΧΑΡΙΝ, ΕΙΡΗΝΗΝ ΚΑΙ ΕΛΕΟΣ
ΠΑΡΑ ΤΟΥ ΕΝΔΟΞΩΣ ΑΝΑΣΤΑΝΤΟΣ ΧΡΙΣΤΟΥ
* * *

Τιμιώτατοι ἀδελφοί Ἱεράρχαι καί τέκνα ἐν Κυρίῳ ἀγαπητά,

Εὐδοκία καί χάριτι τοῦ πανδώρου Θεοῦ διατρέξαντες τόν δόλιχον τῆς Ἀγίας καί Μεγάλης Τεσσαρακοστῆς καί διελθόντες ἐν κατανύξει τήν Ἑβδομάδα τῶν Παθῶν τοῦ Κυρίου, ἰδού, εὐφραινόμεθα τῇ πανηγύρει τῆς λαμπροφόρου Ἀναστάσεως Αὐτοῦ, δι' ἧς ἐλυτρώθημεν ἐκ τῆς τοῦ Ἄδου τυραννίδος.

Ἡ ἔνδοξος ἐκ νεκρῶν Ἑγερσις τοῦ Σωτῆρος Χριστοῦ εἶναι συνανάστασις σύμπαντος τοῦ γένους τῶν βροτῶν καί πρόγευσις τῆς τελειώσεως τῶν πάντων καί τῆς πληρώσεως τῆς Θείας Οἰκονομίας ἐν τῇ ἐπουρανίῳ Βασιλείᾳ. Μετέχομεν εἰς τό ἄφραστον μυστήριον τῆς Ἀναστάσεως ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ, ἀγιαζόμενοι ἐν τοῖς ἱεροῖς αὐτῆς μυστηρίοις καί βιοῦντες τό Πάσχα, «τό πύλας ἡμῖν τοῦ Παραδείσου ἀνοίξαν», ὄχι ὡς ἀνάμνησιν ἑνός γεγονότος τοῦ παρελθόντος, ἀλλά ὡς πεμπτουσίαν τῆς ἐκκλησιαστικῆς ζωῆς, ὡς παρουσίαν τοῦ Χριστοῦ αἰεὶ ἐν τῷ μέσῳ ἡμῶν, ἐγγύτερον εἰς ἡμᾶς ἀπό ὅσον ἡμεῖς οἱ ἴδιοι εἰς τόν ἑαυτόν μας. Τό Πάσχα, οἱ ὀρθόδοξοι πιστοὶ ἀνακαλύπτουν τόν ἀληθινόν των ἑαυτόν ὡς ἐν Χριστῷ εἶναι, ἐντάσσονται εἰς τήν κίνησιν τῶν πάντων πρὸς τὰ Ἑσχάτα, «ἐν χαρᾷ ἀνεκλαλήτῳ καί δεδοξασμένη» (Α' Πέτρ. α', 8), ὡς «υἱοὶ φωτός... καί υἱοὶ ἡμέρας» (Α' Θεσσ. ε', 5).

Κεντρικόν χαρακτηριστικόν τῆς ὀρθοδόξου ζωῆς εἶναι ὁ ἀναστάσιμος παλμός της. Ἀστόχως ἀπεκάλεσεν ὁ φιλόσοφος τήν ὀρθόδοξον πνευματικότητα «σκυθρωπήν» καί «φθινοπωρινήν». Εὐστόχως ἐπαινεῖται ὑπὸ τῶν Δυτικῶν τό ἀνεπτυγμένον αἰσθητήριον τῶν Ὀρθοδόξων διὰ τό νόημα καί τό βιωματικόν βάθος τῆς πασχαλίου ἐμπειρίας, χωρὶς ὅμως ἡ πίστις αὐτῆ νά λησμονῆ, ὅτι ἡ πορεία πρὸς τήν Ἀνάστασιν διέρχεται διὰ τοῦ Σταυροῦ. Δέν γνωρίζει ἡ ὀρθόδοξος πνευματικότης τόν οὐτοπισμόν τῆς Ἀναστάσεως χωρὶς Σταυρόν, οὔτε τήν ἀπαισιοδοξίαν τοῦ Σταυροῦ χωρὶς τήν Ἀνάστασιν. Διὰ τόν λόγον αὐτόν, εἰς τό ὀρθόδοξον βίωμα τό κακόν δέν ἔχει τόν τελευταῖον λόγον ἐν τῇ ἱστορίᾳ, ἐνῶ ἡ πίστις εἰς τήν Ἀνάστασιν λειτουργεῖ ὡς κίνητρον διὰ τόν ἀγῶνα ἐναντίον τῆς παρουσίας ἐν τῷ κόσμῳ καί τῶν συνεπειῶν του, δρᾷ ὡς ἰσχυρά μεταμορφωτικὴ δύναμις. Εἰς τήν ὀρθόδοξον αὐτοσυνειδησίαν δέν ὑπάρχει χῶρος διὰ συνθηκολόγησιν ἀπέναντι εἰς τό κακόν, δι' ἀδιαφορίαν περὶ τῆς πορείας τῶν ἀνθρωπίνων πραγμάτων. Ἀντιθέτως, ἡ συμβολὴ εἰς τήν μεταμόρφωσιν

τῆς ἱστορίας ἔχει θεολογικὴν βάσιν καὶ ὑπαρξιακὸν ἔρεισμα καὶ ἐκτυλίσσεται χωρὶς τὸν κίνδυνον ταυτίσεως τῆς Ἐκκλησίας μέ τὸν κόσμον. Ὁ Ὁρθόδοξος πιστὸς ἔχει συνείδησιν τῆς ἀντιθέσεως μεταξύ τῆς ἐγκοσμίου πραγματικότητος καὶ τῆς ἐσχατολογικῆς τελειότητος καὶ δὲν εἶναι δυνατόν νά παραμείνη ἀδρανῆς ἀπέναντι εἰς τὰς ἀρνητικότητας. Διὰ τὸν λόγον αὐτόν, ἡ Ὁρθόδοξος Ἐκκλησία δὲν εἶδε ποτέ τὸν ἀγῶνα διὰ μεταμόρφωσιν τοῦ κόσμου ὡς ἀσήμαντον ὑπόθεσιν. Ἡ πασχάλιος πίστις ἔσωζε τὴν Ἐκκλησίαν τόσον ἀπὸ τὴν ἐσωστρέφειαν καὶ τὴν κλειστότητα, ὅσον καὶ ἀπὸ τὴν ἐκκοσμίκευσιν.

Εἰς τὸ Πάσχα τῶν ὀρθοδόξων συμπυκνοῦται ὀλόκληρον τὸ μυστήριον καὶ ὁ ὑπαρξιακὸς πλοῦτος τῆς εὐσεβείας μας. Τὸ «ἐξεθαμβήθησαν» τῶν Μυροφόρων, ὅταν, «εἰσελθοῦσαι εἰς τὸ μνημεῖον εἶδον νεανίσκον... περιβεβλημένον στολὴν λευκὴν» (Μάρκ. ιστ', 5), χαρακτηρίζει τὸ μέγεθος καὶ τὴν οὐσίαν τῆς ἐμπειρίας τῆς πίστεως ὡς βιώσεως ὑπαρξιακοῦ συγκλονισμοῦ. Τὸ «ἐκθαμβεῖσθαι» δηλώνει ὅτι ὁ ἄνθρωπος εὐρίσκεται ἐνώπιον ἐνὸς μυστηρίου, τὸ ὁποῖον βαθαίνει, ὅσον τὸ προσεγγίζει, κατὰ τὸ λεχθέν, ὅτι ἡ πίστις μας «δὲν εἶναι πορεία ἀπὸ τὸ μυστήριον εἰς τὴν γνῶσιν, ἀλλὰ ἀπὸ τὴν γνῶσιν εἰς τὸ μυστήριον».

Ἐνῶ ἡ ἀρνησις τοῦ μυστηρίου συρρικνώνει ὑπαρκτικῶς τὸν ἄνθρωπον, ὁ σεβασμὸς ἀνοίγει εἰς αὐτόν τὴν πύλην τοῦ οὐρανοῦ. Ἡ πίστις εἰς τὴν Ἀνάστασιν εἶναι ἡ βαθυτάτη καὶ ἀκραιφνεστάτη ἔκφρασις τῆς ἐλευθερίας μας ἢ μᾶλλον ἡ γέννησις αὐτῆς ὡς ἐκουσίας ἀποδοχῆς τῆς ὑψίστης θείας δωρεᾶς τῆς κατὰ χάριν θεώσεως. Ἡ Ὁρθόδοξος Ἐκκλησία, ὡς «βιωμένη Ἀνάστασις», εἶναι ὁ χώρος τῆς «ἀληθεστάτης ἐλευθερίας», ἡ ὁποία εἰς τὴν χριστιανικὴν ζωὴν εἶναι θεμέλιον, ὁδὸς καὶ προορισμὸς. Ἡ Ἀνάστασις τοῦ Χριστοῦ εἶναι εὐαγγέλιον ἐλευθερίας, δωρεὰ ἐλευθερίας καὶ ἐχέγγυον τῆς «κοινῆς ἐλευθερίας» εἰς τὴν «αἰώνιον βιοτήν» τῆς Βασιλείας τοῦ Πατρὸς καὶ τοῦ Υἱοῦ καὶ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος.

Μέ αὐτὰ τὰ αἰσθήματα, τιμιώτατοι ἀδελφοί καὶ πεφιλημένα τέκνα, ἔμπλεοι τῆς πεπληρωμένης χαρᾶς τῆς μετοχῆς εἰς τὴν «κοινήν τῶν ὅλων πανήγυριν», λαβόντες φῶς ἐκ τοῦ ἀνεσπέρου φωτός καὶ δοξάζοντες Χριστόν τὸν ἀναστάντα ἐκ νεκρῶν καὶ ἀνατείλαντα πᾶσι τὴν ζωὴν, μεμνημένοι δὲ κατὰ τὴν πανέορτον ταύτην «κλητὴν καὶ ἁγίαν ἡμέραν», πάντων τῶν ἐν περιστάσεσιν ἀδελφῶν, δεόμεθα τοῦ «πατήσαντος θανάτῳ τὸν θάνατον» Κυρίου καὶ Θεοῦ τῆς εἰρήνης, ὅπως εἰρηνεὴ τὸν κόσμον, καταυγάξῃ τὰ διαβήματα ἡμῶν πρὸς πᾶν ἔργον ἀγαθόν καὶ Αὐτῷ εὐάρεστον, ἀναφωνοῦντες τὸν πανευφρόσυνον ὕμνον «Χριστὸς Ἀνέστη»!

Φανάριον, Ἅγιον Πάσχα ,βκδ'
† Ὁ Κωνσταντινουπόλεως
διάπυρος πρὸς Χριστὸν Ἀναστάντα
εὐχέτης πάντων ὑμῶν.

Ἀναγνωσθήτω ἐπ' ἐκκλησίας κατὰ τὴν Θεῖαν Λειτουργίαν τῆς ἑορτῆς τοῦ Ἁγίου Πάσχα, μετὰ τὸ Ἱερὸν Εὐαγγέλιον.